

Warszawa, dnia 4 października 2024r.

Szanowna Pani
Radca Prawny

W odpowiedzi na pismo Pani Mecenas doręczone do Krajowej Izby Radców Prawnych za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 5 września 2024r., Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych podnosi, co następuje.

Radca prawny nie może ustalić w umowie z klientem stawki wynagrodzenia niższej niż stawka minimalna wynikająca z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na gruncie art. 36 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego niedozwolone jest zawarcie przez radcę prawnego umowy z klientem, na mocy której klient zobowiązuje się zapłacić honorarium za prowadzenie sprawy wyłącznie w razie osiągnięcia pomyślnego jej wyniku, chyba że co innego stanowią przepisy prawa. Dopuszczalna jest natomiast umowa, która przewiduje dodatkowe wynagrodzenie za pomyślny wynik sprawy, zawarta przed ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy.

W związku z powyższym możliwe jest wprowadzenie w umowie o świadczenie pomocy prawnej zawartej między radcą prawnym a klientem postanowienia w przedmiocie dodatkowego wynagrodzenia za pomyślny wynik sprawy pod warunkiem, że wynagrodzenie podstawowe nie jest niższe niż stawka minimalna wynikająca z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023r. poz. 1935 z późn. zm.). Ustalenie bowiem wysokości podstawnego wynagrodzenia poniżej stawki minimalnej wynikającej z rozporządzenia, przy braku ziszczenia się warunku umownego w zakresie zapłaty wynagrodzenia dodatkowego, może stanowić przewinienie dyscyplinarne, a to z uwagi na naruszenie m.in. art. 6, art. 36 ust. 2, art. 50 ust. 1 i ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Mając na względzie postanowienia art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przyjąć należy, że wysokość podstawowego i dodatkowego wynagrodzenia powinna być ustalana, w szczególności z uwzględnieniem koniecznego nakładu pracy, wymaganej specjalistycznej wiedzy, umiejętności i odpowiedniego doświadczenia, stopnia trudności i złożoności sprawy, jej precedensowego bądź nietypowego charakteru, miejsca i terminu świadczenia usługi lub innych szczególnych warunków wymaganych przez klienta, znaczenia sprawy dla klienta, odpowiedzialności wiążącej się z prowadzeniem sprawy, utraty lub ograniczenia możliwości pozyskania lub wykonywania czynności zawodowych na rzecz innych klientów oraz rodzaju więzi

z klientem. Radca prawny zobowiązany jest indywidualnie ocenić powyższe kryteria - ustalając wysokość wynagrodzenia podstawowego i dodatkowego.

Zauważyć przy tym należy, że Gerard Dźwigała wskazuje, że „[i]stotą ekonomiczną wynagrodzenia za sukces jest ustalenie niższego wynagrodzenia podstawowego, tak aby jego pozostała część została pokryta przez przeciwnika procesowego (z zapłaconych mu środków). W takim wypadku sprzeczne z ideą takiego wynagrodzenia byłoby ustalenie wynagrodzenia na „zwykłym” poziomie oraz dodatkowego. Zatem w tego typu sytuacjach uzasadnione jest obniżenie podstawowego honorarium. Jednak honorarium podstawowe nie powinno mieć charakteru czysto symbolicznego i stanowić w istocie jego pozoru, bowiem stanowiłoby to obejście zakazu ustalania wynagrodzenia za pomyślny wynik sprawy jako jedyne. Określenie minimalnej kwoty wynagrodzenia adekwatnej w danej sprawie nie jest możliwe w sposób generalny i powinno być oceniane *ad casu*”. (tak: Gerard Dźwigała [w:] Gerard Dźwigała, Leszek Korczak, Tomasz Scheffler (red.), Anita Woroniecka, Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz, 4. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2023, s. 325 - komentarz do art. 36, teza 15).

Mając na uwadze powyższy pogląd należy jednak, zdaniem Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych dostrzec, że nie wynika z *ratio legis* art. 36 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, że wynagrodzenie za sukces pozostaje w sprzeczności z wynagrodzeniem podstawowym w zwykłej wysokości i wymaga raczej jego obniżenia. Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych nie podziela oceny, że część wynagrodzenia za sukces ma być płatna przez przeciwnika procesowego i z tej przyczyny wynagrodzenie podstawowe ulega obniżeniu i niejako oczekuje na dopełnienie poprzez część za sukces, a to z uwagi na brak podstaw w przepisach Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dla takiego poglądu. Cytowany wyżej pogląd G. Dźwigały wydaje się o tyle kontrowersyjny, że prowadzi do sytuacji, w której w istocie nie ma wynagrodzenia za sukces, lecz podział wynagrodzenia podstawowego na części, przy czym część za sukces pomniejsza wynagrodzenie minimalne do poziomu poniżej przewidzianego przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Opracowanie:

r.pr. Katarzyna Palka-Bartoszek

r. pr. Karolina Pukańska-Dura

r. pr. Grzegorz Wyszogrodzki

Przewodniczący

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

r.pr. Ryszard Wilmanowicz